

že se o něm nedoví, byť i jen nepřímou, cizí moc, zejména když obžalovaný žádal o písemné sdělení informací, což nevylučovalo, že se dopis toto sdělení obsahující dostane do rukou třetí osoby a tak nepřímou i k vědomosti orgánů cizích zpravodajských služeb (cizí moci).

Čís. 6142.

Obžalovaný nebyl zkrácen ve svých právech, podřadil-li nalézací soud stíhaný projev pod mírněji trestnou skutkovou podstatu urážky podle § 1 zákona o ochraně cti místo pod skutkovou podstatu pomluvy podle § 2 cit. zákona.

Zákon o ochraně cti nezná imunitu zpráv o veřejném jednání soudu; omyl o tom neomlouvá.

Pouhá okolnost, že uvedená skutečnost byla tvrzena obhájcem při hlavním přelíčení, nestačí k tomu, aby ona skutečnost mohla být objektivně důvodně pokládána za pravdivou.

Pouhý subjektivní omyl pachatelův nestačí sám o sobě, aby naplnil předpoklady § 6, odst. 2, písm. b) zákona o ochraně cti.

(Rozh. ze dne 24. února 1938, Zm II 394/37.)

Obžalovaný A., odpovědný redaktor periodického časopisu, byl přítomen při hlavním přelíčení v trestní věci proti M. Obhájce M., Dr. B., se při této příležitosti ve své obhajovací řeči vyslovil o okresním soudci N., přiděleném ke státnímu zastupitelství a vystupujícím v oné trestní věci jako veřejný žalobce, že »veřejný žalobce ani neví, že osnova zákona není ještě zákonem«. Za několik dní byl v periodickém časopisu, redigovaném obžalovaným A., uveřejněn referát o soudním přelíčení proti M. a ve stati obírající se obhajovací řečí Dr. B. byl reprodukován i výše zmíněný výrok o veřejném žalobci, okresním soudci N. **N a l é z a c í s o u d** vzav za prokázáno, že závadný článek napsal a uveřejnil obžalovaný A., uznal jej vinným přečinem urážky podle § 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n.

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného.

Z d ů v o d ů:

Neobstojí výtky vznesené s hlediska hmotněprávního zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., a to ani po stránce objektivní, ani po stránce subjektivní. V prvním směru pochybil sice nalézací soud, pokud stíhaný projev podřadil pod skutkovou podstatu přečinu urážky podle § 1 zákona č. 108/1933 Sb. z. a n., kterážto skutková podstata by byla dána jen tehda, kdyby byl napadený okresní soudce N. býval jen zcela povšechně haněn, jaksi povšechně projevenou neúctou k němu (rozh. čís. 5159 Sb. n. s.). Leč sám rozsudek spatřuje ve stíhaném projevu výtku, že jmenovaný okresní soudce jakožto veřejný žalobce (zástupce státního zastupi-

telství) nezná nejzákladnějších právnických pojmů, čímž je podle úsudku napadeného rozsudku »ve veřejnosti snižován a vydán v opovržení«. Tvrdí-li se o veřejném žalobci, že nezná (při aplikaci práva třebaš v konkrétním případě) rozdíl mezi osnovou zákona a zákonem, je tím skutečně obviňován z takové neznalosti nejprimitivnějších základů práva, že by se to rovnalo krajní nedbalosti v úřadě a takto hrubému porušení oněch zákonných a mravních povinností, jež důležitý úřad veřejné žaloby klade na své představitele. Byl tudíž jmenovaný okresní soudce obviněn z určité skutečnosti, která by jej mohla vydati v opovržení nebo snížení v obecném mínění. Podřadil-li nalézací soud stíhaný projev pod mírněji trestnou skutkovou podstatu přečinu urážky podle § 1 cit. zákona, místo pod skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 cit. zákona, nebyl samozřejmě obžalovaný zkrácen ve svých právech.

Neprávem vytýká zmateční stížnost dále, že se nalézací soud nezabýval subjektivní stránkou trestného činu. Soud uvažuje o tom výslovně na str. 3 opisu rozsudku a rozsudek dospívá právem vzhledem k obsahu a úpravě článku k úsudku, že si pisatel musel býti (tudíž byl) vědom urážlivosti výroku, o nějž jde. Podle toho, co svrchu dovozeno, jest urážlivost tvrzení do té míry na bíle dni, že nelze nahlížeti, jak by si ji obžalovaný jako redaktor byl nemohl uvědomiti.

Jak s hlediska objektivní, tak s hlediska subjektivní skutkové podstaty je bez významu, že obžalovaný převzal stíhaný projev z obhajovací řeči Dr. B., neboť co se týče stránky objektivní, stíhá § 2 zák. o ochraně cti nejen původce pomluvy, ale i toho, kdo skutečnost na cti důtklivou dále sdělí, a po stránce subjektivní nemůže okolnost, že obžalovaný převzal zmíněné tvrzení od jiného původce, vyloučiti vědomí o urážlivosti tohoto tvrzení.

Pokud má zmateční stížnost za to, že obžalovaný je zbaven viny tím, že šlo o pouhé referování o událostech veřejného hlavního přelíčení, je rovněž na scestí. Podle § 28 tiskového zákona — výjimečného to předpisu — požívají imunity jen věrně pravdivé zprávy o veřejném jednání Národního shromáždění, leč není ustanovení, podle něhož by něco podobného platilo o zprávách týkajících se průběhu a událostí soudního jednání. Z veřejnosti tohoto jednání nelze vyvoditi beztrestnost veškerých zpráv o něm a pachatel odpovídá naopak za takové zprávy celkem stejně jako za zprávy jinaké. I pro beztrestnost takových zpráv, zakládajících skutkovou podstatu trestného činu proti zákonu o ochraně cti, vyžaduje se tudíž — nehledíc k případům § 6, odst. 1 cit. zák., oč tu nejde — aby se podařil důkaz pravdy nebo důkaz omluvitelného omylu. Zprávy o skutečnostech, jež byly předmětem veřejného jednání soudu, jsou po této stránce podle § 7, odst. 2, písm. b) cit. zákona privilegovány jen potud, že je tu důkaz pravdy a omluvitelného omylu přípustný i tehdy, jde-li o skutečnost života rodinného nebo vůbec soukromého. Právě toto ustanovení však dokazuje, že veřejnost soudního jednání, jehož předmětem ta která skutečnost byla, tuto skutečnost sice zbavuje charakteru diskretnosti, ale nezjednává jí nikterak charakter imunity, a že tudíž ani zákon o ochraně

cti nezná imunitu zpráv o veřejném jednání soudu (srovnej pro dřívější stav rozhodnutí čís. 3517, 4370 Sb. n. s. a čís. 888 víd. sb.).

Má-li zmateční stížnost na myslí omyl ve smyslu § 2, písm. e) tr. z., že totiž byl stěžovatel na omylu v tom směru, že pravdivá tisková zpráva ze soudní síně požívá imunity, pak nejde o omyl skutkový, nýbrž o omyl právní, jenž podle § 233 tr. z. vinníka neomlouvá.

Konečně neobstojí ani zmatek podle § 281, čís. 9 b) tr. ř., s jehož hlediska stěžovatel uplatňuje, že se mu prý podařil důkaz omluvitelného omylu. Pouhá okolnost, že uvedená skutečnost byla při hlavním přelíčení proti M. tvrzena obhájcem, samozřejmě nestačí, aby mohla býti objektivně důvodně pokládána za pravdivou, to jest, aby mohl člověk průměrných vlastností a schopností při normální pozornosti získati přesvědčení o pravdivosti tvrzené skutečnosti (rozh. čís. 3542, 5067 Sb. n. s.). Pouhý subjektivní omyl stěžovatelův nestačí k naplnění předpokladů § 6, odst. 2, písm. b) cit. zák., neboť omluvitelnost tohoto omylu záleží na uvedeném již objektivním měřítku. Při nedostatku předpokladů důkazu omluvitelného omylu podle § 6, odst. 2, písm. b) cit. zákona netřeba se zabývatí otázkou, zda by tu byly další předpoklady podle § 6, čís. 3 cit. zák.

Čís. 6143.

K důkazu pravdy při výtce lži.

Byl-li obžalovaný přes nesprávný údaj křestního jména označen způsobem vylučujícím pochybnosti o jeho osobě a jeho záměnu s jinou osobou, je s hlediska § 17, odst. 1 zákona o ochraně cti lhostejno, kdy byla provedena formální oprava křestního jména.

Důkaz pravdy může býti prováděn i průvodními prostředky vzešlymi teprve po obvinění, jež má býti dokázáno, avšak jen dokazují-li, že obvinění bylo pravdivé již v době stíhaného projevu nebo v době, pro niž bylo vysloveno.

Trestní odpovědnost odpovědného redaktora není dotčena tím, že závadný článek vyšel v rubrice, o níž redakce prohlásila, že odmítá odpovědnost za formu a obsah článků v ní uveřejněných.

(Rozh. ze dne 24. února 1938, Zm II 417/37.)

Soukromý žalobce senátor N. dotkl se v novinářském článku urážlivě svého politického odpůrce obžalovaného A. Na tento útok reagoval A. tím, že napsal a ve dvou místních časopisech, jichž odpovědnými redaktory byli spoluobžalovaní B. a C., v rubrice »Zasláno« uveřejnil dva články, v nichž vznesl proti soukromému žalobci výtku lži. N a l é z a c í s o u d uznal obžalované A. a B. částečně vinnými, a to A. přečinem pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti, B. přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (v novém znění), částečně však tyto dva obžalované a obžalovaného C. úplně podle § 259, čís. 2